

2026

TØNDER
KOMMUNE

§16b Miljøtilladelse af husdyrbrug
Lille Møllevej 2, 6280 Højer

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	7
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	7
4) Lokalisering og landskab	8
5) Ammoniak	9
6) Lugt	10
7) Øvrige emissioner og gener	10
8) Vand, affald og ressourceforbrug.....	14
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	14
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	15
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	15
VILKÅR	16
HØRINGER	19
KLAGEVEJLEDNING	20

INDLEDNING

Kærgård har d. 9/9-2025 søgt om miljøtilladelse på Lille Møllevej 2, 6280 Højer.

Tilladelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 241864. Tilladelsen betragtes som udnyttet når den meddeles.

Historik

Lille Møllevej 2, har tidligere indgået i en samlet miljøgodkendelse for Lille Møllevej 2/ Skytvej 6. Der er meddelt godkendelse til den samlede bedrift i 2009, der blev påklaget til miljøklagenævnet og stadfæstet i 2012. Der er meddelt tillæg til godkendelsen for den samlede bedrift i feb. 2017 og okt. 2017. Der er efterfølgende meddelt tilladelse til Lille Møllevej 2 d. 11/8-2020. Afgørelsen blev påklaget, og d. 21/12-2022 blev tilladelsen ophævet, med virkning fra d. 21/12-2023. Sagen blev genbehandlet og d. 30/1-2024 blev der truffet en ny afgørelse, som blev påklaget og den d. 19/2-2025 blev tilladelsen ophævet, ansøgningen blev genbehandlet og d. 1/9-2025 blev der meddelt afslag.

Ansøgning § 16b – 2025

Med denne miljøtilladelse ønskes en overgang til stipladsmodellen for de eksisterende stalde og produktionsarealer på Lille Møllevej 2. Der er derudover søgt om udvidelse af eksisterende ensilageplads med 10 meter mod øst, og en ny ensilageplads mod syd. Et samlet staldafsnit i eksisterende bygninger adskilles, og der ændres på produktionsarealet i det ene staldafsnit.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler den 1. april 2026 miljøtilladelse til husdyrbruget på Lille Møllevej 2, 6280 Højer med de stillede vilkår.

Tilladelsen er meddelt jf. § 16b, stk. 1 i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Tilladelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 241864.

Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

554 m² produktionsareal til kvæg, dybstrøelse (flexgruppe, alle kvæg, heste, får og geder).

2043 m² produktionsareal til kvæg, sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).

29 m² produktionsareal til kvæg, dybstrøelse (malkekøer, kvier og stude).

Gødningsareal

1229 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning (2 gylletanke).

250 m² gødningsareal til fast husdyrgødning (mødding).

2 m² saftbeholdere.

Projekterede anlæg:

Der søges om forlængelse af eksisterende ensilageplads 10 meter mod øst. Samt ny ensilageplads 10 meter syd for eksisterende ensilagepladser. Der etableres udvendige foderautomater ved staldafsnit 2.

Dispensation

Der meddeles dispensation til afstandskravet i husdyrbruglovens § 8 stk. 1 nr. 4, på 15 meter til offentlig vej/privat fællesvej, for ændringer af produktionsarealer og dyrehold i eksisterende staldafsnit og etablering af ensilageplads. Den nye ensilageplads kan opføres 2 meter fra skel/ 6 meter fra vejsiden. Hjemlen til at meddele dispensation er husdyrbruglovens § 9 stk. 3, idet det er Tønder Kommunes vurdering at overholdelse af afstandskravet ikke er muligt, og at der med de stillede vilkår sikres mod forurening og miljømæssige gener. Ved vurderingen om det er muligt at overholde afstandskravet, har Tønder Kommune lagt særlig vægt på, at undgå yderligere spredning af bygningsmassen til flere matrikler. Lille Møllevej 2, har i forvejen driftsbygninger på 3 matrikler (6, 194 og 169, Kærgård, Emmerlev)

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21-08-2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1089 af 16-10-2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Tilladelsen er udarbejdet af:
Per Henriksen, Miljømedarbejder, Tønder Kommune

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin, Miljømedarbejder, Tønder Kommune

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Adresse: Lille Møllevvej 2, 6280 Højer
BFE-nr.: 10021629
CHR: 50000
CVR-nr.: 33823487

2) Kontaktoplysninger:

Navn: Kærgård ved Claus Dalgas Nissen
Adresse: Lille Møllevvej 2
Tlf.: 26870726
E-mail: clausdnissen@hotmail.com

3) Rådgiver:

Navn: Spiras, Ulla Refshammer Pallesen
Adresse: Niels Bohrs vej 2, 6000 Kolding
Telefon: 6155 8262
E-mail: upa@spiras.dk

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Kærgård driver også Skytvej 6, men der er ikke miljømæssig samdrift mellem husdyrbrugene.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur 1 og tabel 1.

Figur 1: Placering af staldafsnit, ensilage- og gødningsopbevaringsanlæg

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
1	Spalter, Kanal bagskyl	Malkekøer, kvier og stude	3000	2043
	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude		29
2	Dybstrøelse	Flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder.	333	310
3	Dybstrøelse	Flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder.	589	244
Opbevaringslagre				Areal m ²
1	Møddingsplads			250
2	Gyllebeholder 1			737
3	Gyllebeholder 2			492
4	Saftbeholder			2

Tabel 1: Ansøgt drift - oversigt over staldafsnit, produktionsarealer og dyr.

Dyrehold

Ansøger oplyser:

Der opføres ikke nye staldbygninger. Der laves mindre ændringer i indretningen af staldafsnit og størrelserne på produktionsarealerne.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at placeringen af staldafsnit, og størrelsen på produktionsarealet skal svare til det ansøgte.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger oplyser:

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Der er to gyllebeholdere på ejendommen på hhv. 3005 m³ og 2040 m³. Ansøgningen er vedlagt kapacitetsberegning der viser, at der er lagerkapacitet til ca. et år for Lille Møllevej 2 isoleret set. Fast husdyrgødning opbevares på mødding eller i markstak efter gældende regler.

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området samt at gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2)Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

Bygningerne BBR 4 og 7 adskilles som staldafsnit.

Der etableres en ny plansilo, syd for det eksisterende siloanlæg.

Plansiloer er tidligere forlænget med 10 m mod øst, i overensstemmelse med tidligere meddelt tilladelse og dispensation. Der søges om fornyet dispensation for afstandskrav på 15 m til offentlig vej/privat fællesvej.

Tønder Kommune vurderer:

Det meddeles tilladelse til forlængelse af ensilagepladserne med 10 m. mod øst. Tønder Kommune vurderer, at der ikke er muligt for at placere nye ensilageoplæg i tilknytning til eksisterende bygningsmasse, og at der ikke vil forekomme gener fra ensilagepladsen i forhold til anvendelsen af vejen, når der meddeles dispensation til afstandskravet mellem ensilageplads og vej. Der stilles vilkår om adskillelse mellem staldafsnit 1 og 2.

Det fremgår af luftfoto, at ensilagepladserne blev forlænget mod vest i 2013 og igen i 2016. Begge disse udvidelser ligger delvist inden for forbudszonen på 50 meter af nabobeboelse (se videre under pkt. 4 Lokalisering og landskab).

3)Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

På Lille Møllevej 2 opstaldes kalve og opdræt, mens køerne opstaldes på Skytvej 6. Husdyrbrugene vurderes ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet på en sådan måde, at de skal godkendes samlet.

Tønder Kommune vurderer:

Hvis et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter §§ 16 a eller 16 b, er forureningsmæssigt og teknisk- eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet, jf. husdyrbruglovens § 16 c.

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem anlæg er mindre end 100 meter, eller over 100 meter og mindre end 50% af den ukorrigerede lugtgeneafstand jf. § 32 nr. 3. Herudover skal husdyrbrugene være enten driftsmæssigt eller teknisk forbundet.

Da afstanden mellem Lille Møllevej 2 og Skytvej 6 er 142 meter, og det er mere end hhv. 100 meter (50% af den ukorrigerede lugtgeneafstand for Skytvej 6) og 45 meter (50% af den ukorrigerede lugtgeneafstand for Lille Møllevej 2), er ejendommene ikke forureningsmæssigt forbundne, og betingelserne for samlet vurdering efter § 16 opfyldes ikke. Se bilag 1.

4) Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Ifølge Plandata.dk ligger husdyrbruget i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. I forhold til landskabelige udpegninger ligger husdyrbruget uden for Særligt værdifuldt landbrugsområde, Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskaber, Kystnærhedszonen og Geologiske bevaringsværdier. Husdyrbruget ligger endvidere uden for områder der er udpeget som eksisterende eller potentielle Naturbeskyttelsesområder eller Økologiske forbindelser samt udpegninger af Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer. Dog ligger husdyrbruget på kanten af Kulturhistoriske bevarings-værdier. Husdyrbruget ligger delvist inden for Kystnærhedszonen.

På grund af de matrikulære forhold, hvor der er vejmatrিকler rundt om både stalde og gyllebeholdere/ensilagepladser, er der ikke et direkte naboskel op til husdyrbrugets matrিকler med stalde, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Afstandskravet til vej overholdes ikke for hverken forlængelsen af ensilagepladsen, som skal lovliggøres som følge af den ophævede miljøgodkendelse, den nye ensilageplads eller staldafsnittet som ændres/udvides. Der ansøges derfor om dispensation fra afstandskravet til vej på 15 m. En del af de andre eksisterende staldafsnit og den mindste gyllebeholder overholder ikke afstandskrav til fx vej, men da der ikke sker ændringer her, forventes det, at der ikke skal meddeles dispensation fra afstandskrav.

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravene i § 8 i husdyrloven er ikke overholdt i forhold til udvidelse af ensilagepladserne, samt ændringer af produktionsarealet i eksisterende bygninger. Tønder kommune, har vurderet at overholdelse af afstandskravet ikke er muligt, og meddelt dispensation med denne godkendelse. Nærmeste nabo i forhold til staldanlæg er Kærgårdvej 5, her udgøres den vestlige del af beboelsesbygningen af en lo med vognport, dermed er der ikke beboelse indenfor 50 meter af staldanlæg på Lille Møllevej 2.

Ensilagepladserne er i 2013 og 2016 udvidet mod vest, størstedelen af udvidelsen ligger indenfor forbudszonen i § 8, da der er mindre end 50 meter til nabobeboelsen på Skytvej 2. Der er ikke mulighed for at meddele dispensation. Dermed kan forholdet ikke lovliggøres med denne tilladelse. Der stilles vilkår om opmærkning af 50 metergrænsen samt forbud mod oplag af ensilagen indenfor de 50 meter.

Afstand til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstandskrav
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m
Nærmeste nabobeboelse er Kærgårdvej 5, hvor beboelsesdelen ligger 50 meter fra staldanlæg.	50 m

Tabel 2: Afstand til naboer og byzone mv. jf. § 6

Afstandskravene i § 7 i husdyrloven er overholdt, da der ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg der ligger indenfor afstandskravene.

Afstand til nærmeste ammoniakfølsomme natur	Afstandskrav
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m
Kategori 2 (ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m

Tabel 3: Afstand til kategori 1 og 2 natur jf. § 7

Ansøger har redegjort for afstandskravene i § 8 i husdyrloven. Der er søgt dispensation for afstandskravet til vej i forhold til ensilagepladsernes østlige ende, samt ændringer i produktionsarealerne i staldafsnit 2. Der er med denne tilladelse meddelt dispensation. Der etableres et køreareal ved stald 2 til fyldning af udvendige foderautomater, der ikke omfattes af § 8. I forhold til landskabelige hensyn, ligger udvidelsen af ensilagepladsen og kørearealet ved kalvestalden i tilknytning til ejendommens eksisterende bygningsmasse. En del af ejendommen ligger indenfor kystnærhedszonen. Da ny bebyggelse ligger i tilknytning til de eksisterende dele af ejendommen, og den nye bebyggelse er erhvervsmæssig nødvendig, vurderes det, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes som følge af projektet.

5) Ammoniak

Den samlede ammoniakemission fra anlægget er på 3441,5 kg. Der er en meremission på 147,7 kg i forhold til 8-års driften og nudriften.

Tønder Kommune vurderer:

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 4,5 km mod NV.

Beregningsviser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 3,8 km mod NV.

Beregningsviser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste potentielle kategori 3 natur ligger ca. 670 m mod nordøst.

Beregningsviser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Natura 2000-områder

Ejendommen er beliggende ca. 2,8 km. fra nærmeste natura 2000 habitatområde. Vi vurderer på grund af afstanden, at det ansøgte projekt i sig selv, eller i kumulation med andre projekter ikke vil få negativ virkning på habitatområdet. Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der ligger enkelte søer omkring husdyrbruget som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Merdeposition er beregnet til under 1 kg N/ha/år, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer i søerne.

6) Lugt

Ansøger oplyser:

Bebyggelse	Kumulation	Ukorrigeret Model geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Kærgårdvej 5 	0	FMK 90,2	90,2	102,2	Ja
Kærgårdvej 7 	0	FMK 90,2	90,2	130,9	Ja
Skytvej 2 	0	FMK 90,2	90,2	131,5	Ja
Skytvej 8 	0	FMK 90,2	90,2	337,2	Ja
Sønder Sejerslev 	0	NY 201	201	901	Ja
Østermarkvej 1 	0	NY 201	180,9	1096,1	Ja
Emmerlev Ejerlav, Emmerlev 	0	FMK 285,3	285,3	1110,9	Ja
Fremtidig byzone Sdr. Sejerslev, Emmerlev 	0	NY 298	298	935,7	Ja

Tabel 4: Lugtberegning

Tønder Kommune vurderer:

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden. Beregningen er foretaget til den nærmeste nabo, og til nærmeste rekreative område samt nærmeste byzone og fremtidig byzone. Beregningen viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende. Ligeledes viser beregningerne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

7) Øvrige emissioner og gener**Støj og vibrationer**

Ansøger oplyser:

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med fodring, gyllepumpning, oprøring af gyllebeholdere samt transport af dyr, foder, halm og husdyrgødning mv. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport. Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar tilknytning til husdyrbrugets overkørsler til veje.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning. Der er ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkilderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt. Vi vurderer at vilkårene er tilstrækkelige til at sikre støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Afvigelse fra den tidsmæssige definition af dag, aften og nat:

Da virksomhedens drift kræver start tidlig om morgenen, er der søgt om at grænsen mellem nat og dag fastsættes til kl. 06:00, og at der øvrige grænser flyttes tilsvarende. Jævnfør støjvejledningens pkt. 2.2.5.

Det er Tønder Kommunes vurdering at virksomheden har en drift, der kræver at arbejdet begynder særligt tidligt om morgenen. Det er foderblandingen, der er den primære årsag til afvigelsen. Den første foderblanding på ensilagepladsen på Lille Møllevej 2, bliver udfodret på Skytvej 6, umiddelbart efter foderblandingen.

Det er ikke muligt at blande foder, dagen i forvejen, fordi der vil gå en forrådnelsesproces i gang, så foderet bliver varmt og ikke kan bruges, da det medfører nedsat mælkeydelse, og muligvis sygdom. Foder er desuden en vigtig del i forhold til at styre trafikken i stalden i forbindelse med malkningerne. Derfor skal fodringen ske minimum 2 gange dagligt i forbindelse med malkningerne, og skal være adskilt længst muligt i tid.

Tønder Kommune vurderer, at der kan afviges fra den tidsmæssige definition af dag, aften og nat. Vurderingen er lavet jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" (pkt. 2.2.5).

Begrundelsen er at kvægbrug med malkekøer er virksomheder, hvor arbejdet kræver at virksomheden begynder særligt tidligt, da koens mælkeydelse, der er hele grundlaget for virksomhedens drift er meget afhængig af tidspunkterne for malkning. Det er af helt afgørende betydning at der er størst mulig afstand mellem malketidspunkterne. Ligesom køernes ædelyst, foderets kvalitet og koens sundhed er hele grundlaget for mælkeydelsen, og dermed virksomhedens drift.

Der er ikke stillet særlige vilkår for at sikre omkringboende mod vibrationsgener, hvilket heller ikke skønnes at være nødvendigt. Kilder til vibrationer skønnes at kunne stamme fra gummiged, og transporter i forbindelse med foderblanding, derudover vurderes der ikke at være andre mulige kilder

Særlig omkring klager over støj og vibrationer:

Der har i perioden 2010 til 2018, været klaget over bl.a. støjgener fra virksomheden. Tønder Kommune har i den forbindelse undersøgt emissionen af støj fra bedriften Lille Møllevej 2/ Skytvej 6, herunder gennemført orienterende støjmålinger og ført flere tilsyn med særligt fokus på støj.

Tønder Kommune har ikke påbudt virksomheden en akkrediteret støjmåling, da den orienterende støjmåling fratrukket usikkerheden ved målingen ikke overskrider støjgrænserne.

Der er efterfølgende indkøbt ny Claas Torion 1511 hjullæsser, der er mere støjsvag end den gamle CASE. Det er Tønder Kommunes vurdering at med den nye tidsmæssige definition af dag, aften og nat i denne tilladelse, samt med den mere rigtige adskillelse af de to ejendomme i to godkendelser, vil virksomheden kunne overholde de nye støjvilkår.

Støv

Ansøger oplyser:

Støv vil primært forekomme i forbindelse med transport, hvor eventuelt jord på asfaltveje kan hvirvles op eller ved kørsel på jord eller grusarealer. Kørearealerne omkring husdyrbruget er primært grusarealer. Tilsmudsede veje fejes ved behov.

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at de omkringboende ikke vil opleve væsentlige daglige støvgener. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Fluelarver bekæmpes ved vanding med Neporex eller tilsvarende middel samt ved at smøre et fluemiddel på inventar, når der er behov. Rotter og mus bekæmpes med hjælp fra et firma, der er specialiseret i rottebekæmpelse. Der er pt. opsat ca. 32 klapfælder/giftkasser på husdyrbruget. Hvis der konstateres mange rotter, vil kommunen blive kontaktet. Med bekæmpelse af fluer, rotter og mus vurderes der ikke at kunne opstå gener for naboer mv.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at skadedyrsbekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi⁴. Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

⁴ <http://www.dpil.dk/dpil2005/pdf/Retningslinier-for-fluebekampelse.pdf>

Til/frakørsel

Ansøger oplyser:

Al transport i forbindelse med husdyrbruget sker via overkørslerne til/fra Lille Møllevej, Kærgårdvej og Skytvej. Tunge transport sker primært i dag- og aftentimerne i perioden ca. 6.45-21.30. Dog vil der i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og hjemkørsel af ensilage køres uden for dette tidsrum for at få færrest muligt kørselsdage. Herudover vil der komme kørsel med personbiler (praktikanter, dyrlæge, kontrollanter mv.).

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen har taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, men at transporterne kan medføre gener for naboer samt tilsmudsning af veje. Det forventes, at ansøger udviser godt landmandsskab og at vejene rengøres/fejtes efter endt markarbejde.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er udvendig belysning i form af lysstofrør på østgavlne af BBR 4 og 5, på nordgavlen af BBR 6, på vestgavlen af maskinhuset og nordgavlen af foderladen. Herudover er der lamper ved indgangsdøren til stuehuset. Lyset på stuehuset er timerstyret, mens resten er tænd/sluk. Belysningen på foderladen har tidligere været forkert indstillet, så lyset har været udadrettet. Lampen er efterfølgende blevet justeret, så lyskeglen er nedadrettet.

Der vil i begrænsede perioder holde køretøjer med lyset tændt ved staldene, øvrige driftsbygninger, ensilagepladser og gyllebeholdere. Det vurderes, at belysning ikke vil kunne genere naboer pga. arten af belysningen, placeringen, beplantning og afstanden til naboer mv.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne. Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse for belysning og med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser:

De største ulykker, der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle. Stalde, gyllekanaler, forbeholdere og gyllebeholdere mv. er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets gylle. Gyllebeholderne er omfattet af 5 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den daglige drift stilles der vilkår til opbevaring af affald og brændstof. Der stilles vilkår om, effektiv standsning og oprydning ved eventuelle uheld. Vi vurderer dermed, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne.

Kemikalier, Pesticider, Olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Der er tre olietanke på husdyrbruget. De to dieselolietanke på hhv. 1.800 l og 2.500 l står i maskinhuset. Maskinhuset har støbt og tæt bund. Fyringsolie-tanken på 1.200 l er placeret i garagen i forbindelse med stuehuset på befæstet areal.

Der er et olieoplag på maks. 600 l olie i originalemballage, som benyttes til påfyldning på maskiner. Vaskemidler til både Lille Møllevej 2 og Skytvej 6 leveres i foderladen. Der opbevares maks. 18 stk. 60 l dunke ad gangen. Der er aflåst kemikalierum i form af en metalcontainer i maskinhuset til opbevaring af bekæmpelsesmidler.

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen. Kemikalier skal opbevares i egnede beholdere. Der stilles vilkår til opbevaring af brændstoftanke samt til, at tankning skal foregå på fast tæt bund. Vi vurderer, at dette er tilstrækkeligt for at minimere risikoen for forurening.

Egenkontrol og management

Ansøger oplyser:

Ansøger har ingen forslag til vilkår om egenkontrol.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen i forhold til vandforbrug for at kunne identificere et eventuelt pludseligt stigende forbrug. Derudover er der ikke vilkår om egenkontrol.

8) Vand, affald og ressourceforbrug

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Type	Årligt forbrug
Drikkevand, vask i stalde mv.	ca. 7.250 m ³
Forbrug i stuehuset	ca. 150 m ³
I alt	ca. 7.400 m ³

Tabel 5: Forbrug af vand

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at vandforbruget ligger indenfor hvad der kan forventes for en tilsvarende ejendom, og at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår om vandbesparende tiltag.

Affald

Ansøger oplyser:

Der vil være fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget vil blive sorteret, opbevaret og bortskaffet miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ. Der er serviceaftaler på flere af maskinerne. Servicefirmaerne tager spildolie og brugte olie- brændstoffilte mv. med retur. Der vil derfor være begrænsede mængder affaldsfraktioner i form af spildolie, olie- brændstoffilte og blyak-kumulatorer. Service på husdyrbruget foregår normalt i maskinhuset. Spildolie mv. fra egen håndtering af maskiner opbevares i forbindelse med værkstedet i maskinhuset.

Der forventes intet medicinaffald, da der normalt kun benyttes afmålte doseringer. Der er medicinskab i stalden BBR 2.

Tønder Kommune vurderer:

Kommunens affaldsregulativ sikrer, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energi- og vandforbrug

Ansøger oplyser:

Type	Årligt forbrug
El	ca. 50.000 kWh
Dieselolie	ca. 100.000 l
Fyringsolie	ca. 8.000 l

Tabel 6: Forbrug af energi

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har umiddelbart ingen bemærkninger til energiforbruget på ejendommen. Der stillet vilkår om egenkontrol af energiforbrug.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission: Idet nye staldafsnit er med dybstrøelse, er BAT overholdt ved de anvendte staldsystemer.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ejendommen ligger ca. 8 km fra den Dansk-Tyske grænse. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg udenfor fuglebeskyttelsesområde. Derfor vurderes det at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

1. Husdyrbruget godkendes til:

Figur 1: Placering af staldafsnit, ensilage- og gødningsoptbevaringsanlæg

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
1	Spalter, Kanal bagskyl	Malkekøer, kvier og stude	3000	2043
	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude		29
2	Dybstrøelse	Flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder.	333	310
3	Dybstrøelse	Flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder.	589	244
Opbevaringslagre				Areal m ²
1	Møddingsplads			250
2	Gyllebeholder 1			737
3	Gyllebeholder 2			492
4	Saftbeholder			2

Tabel 7: Indretning af produktionsarealer

Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.

Staldindretning

2. Der skal monteres en port, eller anden adskillelse mellem staldafsnit 1 og 2. Porten skal holdes lukket, når der ikke er trafik igennem.

Lugt

3. Ejendommen skal overalt renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.
4. Der må ikke opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra beboelser.

Ammoniak

5. Saftbeholder på 2m² skal være forsynet med betonlåg.
6. Åbning må kun ske i forbindelse med tømning eller eftersyn.
7. Skader på betonlåg skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Støj

8. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	06-17	8 timer	55
Lørdag	06-13	7 timer	55
Lørdag	13-17	4 timer	45
Søn- og helligdage	06-17	8 timer	45
Alle dage	17-21	1 timer	45
Alle dage	21-06	0,5 timer	40
Spidsværdi	21-06	-	55

Tabel 8: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Fluer og skadedyr

9. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi jf. vejledning på miljøstyrelsens hjemmeside.
10. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

11. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

12. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal der ske alarmering til alarmcentralen, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt.

Kemikalier og pesticider

13. Kemikalier skal opbevares indendørs på fast bund uden afløb.
14. Hvis der opbevares flydende handelsgødning, -mineraler eller -kemikalier, skal det opbevares i egnede beholdere.

Olie og brændstof

15. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

16. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
17. Der skal føres driftsjournal over vandforbrug. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.
18. Der skal markeres med streg af en synlig markeringsfarve, hvor grænsen er mellem den lovlige del af ensilagepladsen og den ulovlige del. Der må ikke oplægges ensilage vest for denne markering.

Affald

19. Spildolie skal opbevares indendørs på fast og tæt bund, i beholdere der er egnet.
20. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Vandforbrug

21. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tilladelsen er omfattet af husdyrlovens høringsregler i § 56, hvor naboer til husdyrbruget skal orienteres inden afgørelsen meddeles. Der er 1 matrikulær nabo (Kærgårdvej 5) til bygningsparcellerne på Lille Møllevej 2.

Tønder Kommune har derudover vurderet, at dem som skal partshøres i sagen, er ansøger og omkringboende indenfor lugtkonsekvenszonen på **355 meter**.

Disse har derfor modtaget høringsmaterialet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Høring har givet anledning til at der er lavet et bilag, der viser de afstande, der er afgørende for at der ikke er miljømæssig samdrift jf. husdyrlovens § 16c.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest **onsdag d. 29. april 2026**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen, eller helt at ophæve tilladelsen.